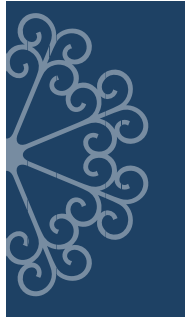

בית מזרח

512

פרשת בשלח

זמני כניסת ויציאת השבת

★	☾	
17:47	16:32	ירושלים
17:47	16:48	בני ברק
18:10	16:57	ציריך
17:58	16:29	וינה
18:17	17:03	אנטוורפן
18:29	17:09	פריז
17:31	16:24	לונדון

דבר הישיבה

אוהב שלום ורודף שלום

מרון רה"י הגאון הגדול רבי ביינוש פינקל זצ"ל [יא"צ ח"י שבט] היה אוהב שלום ורודף שלום. אף אחד לא יכול לזכור אותו כועס או מעובבן. סבלנותו בהתנהלותו עם אנשים קשים גרמה להם להתעייף מווכחנותם, ולא לו לאבד את סבלנותו. והיה לו גם הכושר לעזור לזולת במצבים של קשרים מסובכים.

זמן קצר לפני פטירתו של מרה"י הגרא"י פינקל, הוא הטיל על ר' ביינוש לתווך בעסקת ירושה בעייתית. כמה אחים ירשו סכום כסף גדול וקרובות הירושה איימו לגרום סכסוך אדיה התיווך לא צלח, כיון שכל אחד מהאחים דבק בעמדתו בעקשנות.

בשעת לילה מאוחרת נקש ר' ביינוש על דלת ביתו של אחד האחים. האיש המופתע פתח את הדלת ור' ביינוש שאל בחשאי אם יש עוד מישהו בבית. כשווידא שאין איש נכנס והתיישב. הוא התחיל להסביר לאותו אח שהוא - ובאמת רק הוא - צודק, כשהוא מחזק את טיעונו בהוכחות נוספות. היה גלוי לעין, שלאח הוקל. "אבל אתה יודע, שלום הוא מצוה גדולה, וצריך להיות מוכן לשלם בשביל מצוה. כמו שמשלמים בעד לולב ואתרוג ובעד מצות, כך צריך גם לשלם כסף שהורווח ביושר בשביל שלום. נא הקצב 20% כדי לקנות שלום."

האח הסכים. אחרי הכל הוא לא נגד קיום מצוות, כל עוד שהכסף שייך לפי הצדק לו. עוד שני אחים זכו לביקור באותו לילה, ועוד שניים בלילה שאחריו. מיותר להזכיר שהעניין הסתיים בכי טוב, כשכל צד מרגיש בגדלות מעשהו. שנים רבות אחר כך העיד אחד האחים שהאדם היחיד שהבין אותו היה ר' ביינוש.

"הנה הפשטתם צורת הישיבה, וקלטתם רוח ורצון הישיבה, ובוזה עשיתם לכם חבורה לילך בעקבות רוח הישיבה, ובכל מקום שאתם נמצאים לקחתם זאת כאילו להיות עם הישיבה בין כתלי הישיבה" (מרון המשגיח הגה"צ רבי ירוחם ליבוויץ זצוק"ל ממיר)

מתורת רבותינו

ביאור מחודש מדוע ירצו בני ישראל לחזור למצרים

ויהי בשלח פרעה את העם ולא נחם דרך ארץ פלשתים... פן ינחם העם בראתם מלחמה ושבנו מצרימה (ז, ב).

ליתן ארצנו הקדושה כי עם קדוש, והש"ת קדוש, והתורה הוא קדוש.

ועיקר אשר הי לי לאיזה תועלת דברים אלו, להבין הפחד של הש"ת פן ינחם העם בראותו מלחמה ושבנו מצרימה, ואשר בשביל זה הי תמיד קרובים לדברים אלו, נתנה ראש ונשובה מצרימה, לא כאשר חשבתי מקודם כי רצונם הי לשוב לעבודת מצרים ח"ו, רק אמרו הלא בידינו הוא להשיג ארץ מצרים בלי מלחמת עמים, ואנחנו נהי שם לראש יען כי הרכב ופרשים כבר נטבעו בים סוף.

אור יחזקאל - מכתבים (מכתב שא)

כתב הגה"צ המשגיח רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל במכתב:

הנה ראיתי באיזה ספה, אף שפשוט הוא וקשה עלי מדוע לא חשבתי בעצמי זאת, הנה אחר קריעת ים סוף אשר ארץ מצרים הוא כמו כבושה לפנייהם, כי פרעה וחילו ורכבו ופרשיו ספו תמו, והיו יכולים עכשיו לכבוש ארץ מגוריהם בנקל כי לא נותר מהם אחד, וגם ארץ מצרים הי טובה מאוד כגן ד' ארץ מצרים, והנה עזבו כל זאת והלכו לכבוש ארץ חדשה, ז' עממין קשין מאוד, כידוע מדברי מרגלים וכו'. אך כמובן סיבה הוא, כי רצה ד' ית

קשה זיווגו של אדם כקריעת ים סוף - יש המנסים לקלקל

ויט משה את ידו על הים וגו' וישם את הים לחרבה ויבקעו המים (יד, כא).

"וימרו על ים בים סוף", שהתאוננו בדברי ריבות, כך גם בשידוכים ישנם כאלו שמנסים לקלקל ולהעליל בדיבות ודברי שקר.

הגאון רבי שמואל דוד וואלקין זצ"ל (כתבי אבא מר, עמ' רנ"ז)

אמרו חז"ל (סנהדרין כב.) קשה זיווגו של אדם כקריעת ים סוף.

שאל מרון הגאון רבי אברהם צבי קמאי זצ"ל הי"ד אב"ד ור"מ דמיר, מה הקושי בכך? אלא ביאור הדבר הוא: שכשם שבקריעת ים סוף נאמר (תהלים קו, ז)

התגלות ה' מחוללת נסים

זה א-לי ואנוהו (טו, ב). וברש"י בכבודו נגלה עליהם, והיו מראין אותו באצבע,

ראתה שפחה על הים מה שלא ראו נביאים.

- שזכו לה בני ישראל, לבין נס קריעת ים סוף?

מאיר את עינינו מרון המשגיח הגה"צ רבי ירוחם ליבוויץ זצ"ל בספרו דעת תורה ומגלה כי טעות היא לחשוב שענין הנס הוא מעשה הצלה גרידא, <

לשון המכילתא: "ראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל וכל שאר נביאים".

ויש להתבונן בדברים: האם ישנו קשר בין התגלות גדולה יותר מזו של יחזקאל שראה מעשה מרכבה

ימים מקדם

גדולי ישראל בארה"ב
מפרסמים מכתב
ברכה למרון רה"י רבי
אליעזר יהודה פינקל
זצוק"ל לרגל אירוסיו
בנו הרב הגאון עילוי
מצוין, החתן מרון רה"י
רבי ביינוש פינקל
זצוק"ל

ברכת מו"מ לארמו"ר הגאון הגדה"ה מרון אליעזר יהודה פינקל שליט"א
ר"מ ישיבת מיר לאירוסיו בנו הרב הנאוו. עילוי מצוין
בנימוין ביינוש שליט"א עם ב"ב אשת"ה תחי'
בת הרב הגאון הספורס מו"ה שמואל ברוינסאן שליט"א.
יהי רצון שיבנו בית נאמן לד' ולתורתו לתפארת בישראל.
אלוי חוץ, אליעזר פורטנוי,
זליג עפשטיין, נח בורנשטיין.

שדרכו רואים את נפלאות ה': אדרבה, **עיקר הנס הוא התגלית כבוד ה'**; ועל ידי התגלות זו זוכים לישועות ולהצלחות.

מעין זה מצינו במתן תורה, העיקר היה התגלות כבוד ה' יתברך, כמו שנאמר "אתה נגלית בענן כבודך על הר סיני". ובהתגלותו יתברך זכו על ידי זה לתורה.

יסודות האמונה בלימוד חומש ורש"י

ויאמינו בה' וגו' (יד, לא).

סיפר תלמיד הישיבה: דכרנא כאשר למדנו בישיבת מיר (בעיירת מיר בחו"ל) והתחילו להגיע בחורים מאשכנז ומאמריקה, התחיל **מרן המשגיח רבי ירוחם זצ"ל**, ללמוד הוא עצמו ברבים שיעור חומש

מדוע השפחה - נשארה שפחה

זה א-לי ואנוהו (טו, ב). לשון המכילתא: **"ראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל וכל שאר נביאים"**.

שח מרן ראש הישיבה שה"ת **הגר"ח שמואלביץ זצ"ל**: שפחה זו, לא פיתחה את אישיותה הרוחנית

כך הוא הדבר בכל הנסים, עיקר הענין הוא התגלות כבודו יתברך על ידי הנס, והתגלות זו מביאה עמה את נס הישועה.

הדבר מדויק בלשונו הזהב של רש"י: "בכבודו נגלה עליהם"; ר"ל, שגילתה לנו התורה כי התגלות נס קריעת ים סוף היתה התגלותו ית' בכבודו ובעצמו

רש"י, והסביר כוונתו, לפי שבארצות האלו (אשכנז ואמריקה) לא נהוג היה ללמוד עם דרדקי בשיטה המקובלת, וממילא נחסרו מהתלמידים **אותם היסודות ועיקרי האמונה**, שקולטים ילדי החיידר

בהתאם לאותן מראות אלוקים שזכתה לראות, ולפיכך אף שראתה יותר משראה יחזקאל, נשארה שפחה נקלה ופחותה. ואילו יחזקאל בן בזי אשר עמל להשיג את המעלות הרוחניות בעמל וביגיעה עצומה, מתוך זיכוך וטיהור הנפש מכל בדל של רוע, זכה בשל כך להיות נביא אלקים, וזאת על אף

עקשנותו של פרעה הביאה למפלתו - ישירות הוא יסוד היהדות ושרש האמונה

וירדפו מצרים ויבאו אחריהם כל סוס פרעה רכבו ופרשיו אל תוך הים (יד, נג).

פרעה הולך בדרך ישרה לא היה בא לידי כך שיתנהג בעקשנות עד שיבוא הדבר למצב של שגעון ממש הוסיף בזה הגה"צ המשגיח **רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל**:

ובאמת כל התורה כולה תלויה בישרות, גם יסודות האמונה הם דברים פשוטים לשכל הישר איך

הרמב"ן מבאר כי הנס הכי גדול היה, בזה שפרעה רדף אחרי בני ישראל בים שזה שגעון ממש, וזה היה עונש על שהתנהג פרעה כל הזמן בעקשנות, וזה הביאו שיבוא למצב של שגעון לרדוף אחר בני ישראל בתוך הים. וכן כתוב "אם ללצים הוא יליץ", כי עיקר החטא הוא הישרות שאלו היה האדם הולך בדרך ישרה אז לא היה בא לידי חטא כלל, ואלו היה

יותר מההתגלויות שהתגלה לכל הנביאים. כה ברורה היתה ההתגלות, עד שכל אחד ואחד ראה ואמר: "זה אלי".

מהתגלות זו בא כל מעשה קריעת ים סוף.

ילקוט לקח טוב

בנוסח הישן הלומדים בשופי חומש עם רש"י, וחסרון יסודות האלו ניכר בכל הליכותיהם ובקבלת התורה בכל הדרגים, לכן בא להשלים חסרונם.

אוהל משה (פתיחה לחומש ויקרא)

שהשיג בנבואתו פחות מן השפחה, נמצא שההבדל בן השפחה לנביא נעוץ בכך שראייתה הנבואית של השפחה ניתנה לה במתנה, ואילו מדרגתו של הנביא הושגה בעמל.

שיחות מוסר (לא, כז)

נעשה דבר מעצמו בלי פועל, היש לך עקשנות גדולה מלומר שיש בנין בלי מי שבנה אותו. ובאמת הסבא ז"ל אומר: כי ישירות הוא יסוד היהדות ושרש האמונה כולה, ומוכן הוא כדביארנו פעם, ששורש נותן ענפים, ועל כן מי שישירש בקרבו יסוד הישרות בודאי ימצא פירות.

יד יחזקאל (עמ' קלה)

המן מלמד לדורות - ג' תובנות למעשה

והממעט לא החסיר" כל מי שעניו פקחות יכול לראות בהתגשמות התופעה שהתרחשה סביב מלקטי המן יום יום.

אין להשתדלות שום שייכות לפרנסה שמוצא וכל מזונותיו של אדם קצובים לו מר"ה עד ר"ה (ביצה דף טז) ה' הוא הנותן לכל אחד די מחסורו בין אם ירבה בהשתדלות ובין אם ימעיט בה.

עוד למדנו כאן: "ויאמר משה אליהם איש אל יותר ממנו עד בקר ולא שמעו אל משה וגו' וירום תולעים ויבאש", ישנם רבים הרוצים להבטיח את עתידם ולכן כדי לחסוך כסף הם מקמצים בהוצאות ההווה ולמרות הכל כאשר מגיע הזמן שהם זקוקים לכסף מתברר שנעלם מן העולם, מסקנא אין ביכולת האדם לעשות שום דבר שיבטיח את עתידו רק עשיית רצון ה' או חלילה להיפך יקבעו את גודל הצלחת האדם (דעת תורה; ילקוט לקח טוב)

הקב"ה להאכיל את בני ישראל מן כזי להשריש בם יסוד זה.

יסוד נוסף בהשגחת ה' מוצאים אנו בענין של "לא העדיף המרבה והממעט" - לא החסיר העושר אינו תוצאה ישירה של ההשתדלות אלא הכל לפי זכויותיו של האדם כמאמר רבי מאיר (קידושין דף פב) לעולם ילמד אדם את בנו אומנות נקיה וקלה, ויתפלל למי שהעושר והנכסים שלו" וכו', ואמר על זה הסבא מקלם זצ"ל הניסיון מורה שרוב בני אדם מלקטים בחריצות נפלאה ואינם מתרשלים כלל להרבות הון, להיפך מזמן לזמן מגבירים השתדלויותיהם, ואע"פ כן אינם רואים בעסקיהם שום ברכה למרות השתדלותם הרבה, מועטים הם העשירים בישראל.

מאיך גיסא בעלי חנויות רבים אשר במשך רוב היום אין לקוחות פוקדים את חנותם תמיד יש להם די מחסורם, רואים אנו איפוא ממש בחוש את התגשמות דברי הפסוק "ולא העדיף המרבה,

העיון בפרשת המן - אומר מרן המשגיח הגה"צ **רבי ירוחם ליבוביץ זצ"ל** בספרו **דעת תורה** - מחייב אותנו לדעת שלחם המן על נסיו הרבים, מסמל את הלחם של כל הדורות. ההבדל הוא שבעוד שבמן הכל היה בגלוי, הרי בכל הדורות זה בנסתה.

תכלית הנסים שהיו במן היתה כמו תכלית כל הנסים שנעשו ביציאת מצרים - להראות לנו בהנהגה שלמעלה מדרך הטבע שגם הטבע הוא למעלה מדרך הטבע, לפי"ז תפקיד המן היה בראש ובראשונה ללמד לדורות, שכאשר אדם אוכל לחם הוא ניזון מקיום רצון ה' שבאכילת הלחם ולא מגשמיותו, וכמו שנאמר (דברים ח) ויאכילך את המן וגו' למען הודיעך כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם כי על כל מוצא פי ה' יחיה האדם. ופירש (שם) **הרמב"ן** כי עשה זה להודיעם כי הוא המחיה את האדם בכל אשר יגזור א"כ שמור מצוותיו וחיה.

אמונה זו אינה נרכשת בקלות, ארבעים שנה נזקק

גיצי אש ממסכת חיינו של מרן ראש הישיבה הגאון הגדול רבי בנימין ביינוש פינקל זצוק"ל

יריעה מיוחדת ממה שסיפר חתנו מרן רה"י הגאון רבי נתן צבי פינקל זצ"ל (נלקט מתוך שיחותיו)

מבחינים קלים מיד, שכן צריכים לשאוף לגדלות ולא להסתפק בבינוניות.

הוא סיפר שבישיבת מיר כולם ידעו את מסכת ברכות ואת הלכות ברכות על בוריים, למרות שלא למדו את עניינים אלו בישיבה עצמה, משום שלמדו זאת 'בין הסדרים'. ואילו כיום, אם מבקשים מבני הישיבה ללמוד בזמן אחד שלושים דפים בעיון פורצת מהומה גדולה...

ועד סופו. פעם הבאתי לו את הספר 'דברות משה' של הגאון רבי משה פיינשטיין זצוק"ל והוא ישב ולמד בו מתחילתו ועד סופו, רק מי שידוע את כל הש"ס יכול ללמוד את כל ספר זה ולהבינו כדבעי.

הוא תבע מאברכים שילמדו את כל המסכתא ולא להסתפק בחלקה בלבד, בכל 'זמן' הוא מסר שיעורים לכל חבורת 'לומדי הדף', אך דרש מהם שילמדו זאת בעיון, אני זוכר שכשהייתי מכין את המבחינים לאברכים, הוא היה טוען כלפי שאלו

היום הוא יום הזכרון של מורי חמי מרן ראש הישיבה רבי ביינוש פינקל זצוק"ל. הוא היה אדם מפורסם, אך לא היה אף אחד שהכיר אותו.

פעם אמר עליו אדם חשוב שבגדלותו הרבה הוא הצליח לכסות את הגדלות שלו. זו הגדרה שאינה פשוטה אך היא מאוד אמיתית!

הוא היה ידוע כצדיק גדול, ענק שבענקים - עד כמה שיכולתי להבין, הנהגותיו היו מופלאות, היה לו

היה נזהר מאבק דאבק של היתר ריבית

ליותר מכמה ימים משמעותה הפסד, בעקבות ההפרש בשער החליפין של המטבע, שהשתנה במהירות מסחררת. מאידך גיסא, לאפשר מינוס בבנק פירושו תשלום ריבית - אפשרות גרועה בהרבה. הפתרון שמצא רבי ביינוש היה: לצעוד אל הבנק מדי יום ביומו, כדי להפקיד את הסכום הנדרש במדויק!

ונסיים במה שאמר באחת משיחותיו מרן רה"י הגאון רבי נתן צבי פינקל זצ"ל: "עלינו לדעת שאיסור ריבית חמור עד מאד, וזכורני שמורי חמי מרן ראש הישיבה הגאון רבי ביינוש פינקל זצ"ל, החמיר מאוד בדינים אלו, והיה נזהר מאוד שלא יהיה חשש ריח או סירכא של אבק ריבית בכל הלואה או משא ומתן, הן בנתינה והן בלקיחה".

אף הוא היה נוהג בדרכי חמיו וכמסופר בתולדותיו (בכל נפשך עמ' 309):

מרן רה"י הגרנ"צ נהג שלא לקחת הלוואות מבנקים עבור הישיבה, כדי שלא להשתמש בהיתר עסקא. הנהגה זו קיבל מחמיו מרה"י הגאון רבי ביינוש זצ"ל שנוהג היה ללכת מדי יום לבנק כדי לבדוק שאין חשש ריבית בחשבון הבנק של הישיבה. בתקופתו של רבינו היו סכומי הכסף שנזקק להם משמעותיים פי כמה וכמה, ולמרות זאת לא לקח.

גם עסקאות שקשורות לישיבה, שהיה בהן חשש ריחוק של ריבית, וכתוצאה מכך הפסידה הישיבה כסף רב, לא נגע בהן.

יתירה מזאת, גם כשהיתה לו אפשרות להשקעות, החמיר שלא לעשות זאת דרך הבנק, למרות שבענין זה מבואר בפוסקים שאין בעיה, הוא לא עסק בהן כדי להציב לעצמו סייג וגדר להתרחק מאיסור ריבית.

הגר"ר אריה דביר, מנאמני ביתו של הגאון רבי יוסף שלום אלישיב זצ"ל, דיבר עם הגר"ש פעם בעניני היתר עסקא, ובתוך הדברים סיפר לו על הנהגותיו של רבינו בהרחקה מאיסור ריבית, התפעל הגר"ש והגיב: "זהו ירא שמים אמיתי!"

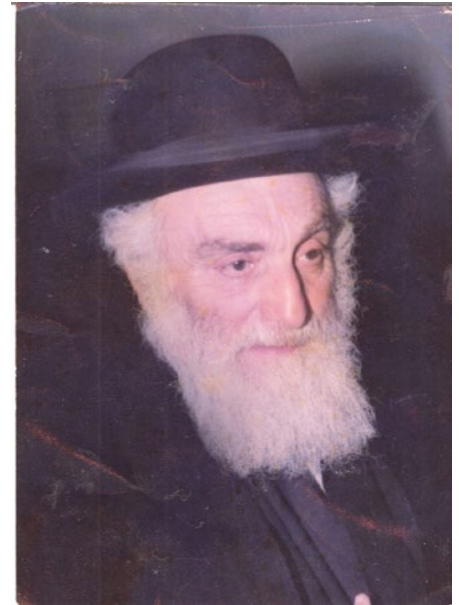
ידועה ומפורסמת זהירותו הגדולה של מרן ראש הישיבה הגאון רבי בנימין ביינוש פינקל זצ"ל בכל עניני כספים, אך אמנם את הסכנה החמורה ביותר האורבת לפתחו ראה באיסורי ריבית, מיליוני דולרים של כספי הישיבה עברו תחת ידו, ואיסור ריבית הפך להיות סכנה מוחשית ומאיימת.

אמרו עליו שהיה נזהר מאבק דאבק של היתר ריבית. מספר על כך חתנו הגאון רבי אהרן שרגא לופיאנסקי שליט"א:

לאחד הספקים לישיבה נגנב פעם כל כספו. לא היה לו ממה להתקיים ולחיות. רבי ביינוש הרגיש שהישיבה חבה לו הכרת הטוב בעד השנים הרבות בהן שירת את הישיבה בנאמנות, והלווה לו סכום כסף כדי שיוכל להתחיל מחדש את עסקיו. כעבור זמן מה ביקר רבי ביינוש בבית מסחרו של האיש וביקש לקנות ממנו פריטים אחדים. מיד עם בואו קידם אותו האיש במאור פנים "אה, אתן לך מחיר מצוין, רבי ביינוש", הצהיר המוכר בתור הכרת הטוב. רבי ביינוש החוויר מיד והתנצל שאינו צריך עכשיו למאומה. הוא לא היה מסוגל לחשוב על קבלת הנחה עבור הלואה שנתן!

אחרי יומיים חזר לחנות, "אמור לי" פנה אל הסוחר, "אך העסקים בימים אלו?", "ב"ה בסדר" הוא השיב. "ומי קנה פריטים אלו ואלו היום?" המשיך רבי ביינוש להתעניין, והסוחר נקב בשמו של הקונה. "ובאיזה מחיר מכרת?" שאל את הסוחר שלא חשד במאומה. כשענה, קבע רבי ביינוש והצהיר "זה המחיר שתגבה גם ממני, לא אגורה אחת פחות".

זהירותו המופלגת מאיסור ריבית היתה הסיבה להנהגתו המשונה לכאורה, של הליכה יום יומית אל הבנק. היה זה בימי האינפלציה המשתוללת, ועמדה בפניו בעיה מתמשכת, הישיבה הנפיקה צ'קים לספקים, שלא תמיד היו פודים אותם מיד. החזקת צ'קים בבנק

מזג מאוד נוח. הוא קירב כל אחד ואחד בסבר פנים יפות, תוך שהוא משתמש בחכמת חיים ופיקחות נפלאה שניחן בה.

הוא שקד על תלמודו בהסתר לילות שלמים, אך בבית לא היו רואים אותו לומד. אם מישהו היה נכנס לחדר שלמד בו, היה סוגר את הגמרא במהירות כביכול אינו לומד, ומחמת זריזותו לא היה אפשר להבחין בכך. בקיאותו בש"ס, פוסקים ותנ"ך היתה לשם דבר, כל כולו היה תורה!

מרן ראש הישיבה רבי נחום פרצוביץ זצוק"ל היה אומר עליו: "אין דבר בכל חלקי התורה שרבי ביינוש אינו יודע".

היה יהודי אחד שהכיר אותו היטב - אביו, מרן ראש הישיבה רבי אליעזר יהודה זצוק"ל, עוד לפני שהגיע לגיל בר מצוה הוא היה לומד איתו כל בוקר לאחר התפילה כעשרים דקות שבהם היו מספיקים שלושה דפי גמרא, ולאחר מכן היה עליו לומר לאביו דבר חידוש על דפים אלו.

כל ספר שהיו מביאים לו היה לומד אותו מתחילתו

נתן לכל אחד מטבע

כך ראינו אצל מורי חמי מרן ראש ישיבה הגאון רבי בייניש פינקל זצ"ל, שכל ימיו לא נהנה כלל מאחרים ותפס כעיקר להיות 'נותן' בלא ליטול כלל מאיש. כשהיה ראש הישיבה מהלך בשוק של שכונת 'מאה שערים' היה מקפיד לתת לכל אחד מטבע. וכל כך למה, בכדי להרגיל עצמו במעלת הנותנה בלא לקחת מאיש כלל. על ידי כך היה מבטל מעצמו כל שייכות ונגיעה במידה רעה זו של להיות 'לוקח'.

מושלם במידת החסד

מרן ראש הישיבה מורי חמי רבי בייניש פינקל זצ"ל, הוא היה אדם גדול מאוד, וידע כיצד להתייחס לכל אחד ואחד, כשראה תינוק בוכה הדבר כאב לו מאוד, והיה ניגש אל המיטה ומנדנד אותה עד שהיה התינוק נרגע ופוסק מלכתות.

זכורני שבעת שהיה הולך מביתו לשישיבה היה נותן כמה פרוטות לכל עני שהיה פוגש בדרך, כך היה עושה בכל יום ובכל זמן. על פי ההבנה הפשוטה הוא עשה זאת מדין מצוות צדקה, שכן היה חייב לתת צדקה לכל עני שפשט בפניו את ידו, אך בודאי שאין זה רק משום כך, אלא כשעני פושט יד לבקש צדקה ואין נותנים לו, יש בזה מידת אכזריות שהיא היפך מידת החסד, על מנת שאדם יהיה מושלם במידת החסד עליו לתת לכל עני שפשט יד ואפילו משהו, רבי בייניש זצ"ל היה מושלם במידת החסד, ולכן תמיד נתן צדקה לכל עני שפגש ואפילו אם היה שב ופוגשו כמה פעמים באותו היום.

בד בבד הוא היה מופלא גם במעלת השתיקה, וכבר סיפרתי פעם, שניגשתי אליו קודם פטירתו לשאלו אותו על דרכי הנהגת הישיבה, והוא השיב לי: "ממני לא תשמע איך לעשות, ומה לעשות", הוא הרבה לאחוז בפלך השתיקה ובאופן קבוע. טבע בני אדם לפטפט על כל קורותיהם, אך שתיקה היא אומנות, וכדאיתא בגמרא (חולין פט, א): "מה אומנותו של אדם בעולם הזה ישים עצמו כאילם", אדם שמצליח להתגבר על פיו יצליח לשלוט במעשיו, מי שאינו יכול לשלוט על פיו בוודאי שלא יצליח לשלוט במעשיו

הירבה לדבר בתקופה האחרונה לחייו על ענין ביאת המשיח

מורי חמי מרן ראש הישיבה הגאון רבי בייניש פינקל זצ"ל הירבה לדבר בתקופה האחרונה על ענין ביאת המשיח, בכל אירוע שהיה קורה בעולם הוא היה לומד איך הוא שייך לביאת המשיח, משום שאנחנו נמצאים באמצע תקופת 'עקבתא דמשיחא', ועלינו להתחזק במידות טובות ובאמונה ובטחון על מנת לקרב את ביאת הגואל.

מרן רה"י רבי נתן צבי פינקל זצוק"ל בתפילה ליד קבר חותנו מרן רה"י רבי בייניש פינקל זצוק"ל בהר המנוחות, ולצידו מורנו רה"י רבי אריה פינקל זצוק"ל

הלשון. יראת השמים הבאה מחמת חיוב שמירת ההלכה משפיעה על ה'לומדות', וה'לומדות' משפיעה על הבנת לימוד ההלכה, רק מי שמקפיד על שני ענינים אלו הוא בכלל תלמיד חכם אמיתי! ובודאי שלולי האמונה בה' יתברך ויראת שמים אי אפשר להגיע לזה, כי רק מי שהוא בעל אמונה וירא שמים אמיתי ירד לעומקה של הלכה מתוך 'לומדות' על מנת להבין היטב את כל הלכה לשרשה ולמעשה

גודל בקיאותו בש"ס

מו"ח מרן ראש הישיבה רבי בייניש פינקל זצוק"ל, היה צנוע מאוד, כל מי שהכירו ידע שבגדולותו הרבה הצליח לכסות את הגדלות שלו. הוא היה קם כל יום לפנות בוקר ועמל בתורה בהתמדה נפלאה, ובשאר היום למד את הסוגיות שעסקו בהם בישיבה. דרכו היתה, שכל ספר שהתחיל ללמוד בו היה גומר אותו מתחילה ועד סוף, ולשם כך מוכרחים להיות בעלי ידיעה מוחלטת בכל סוגיות הש"ס.

מלבד זאת, גודל בקיאותו בש"ס היתה מופלאה ביותר, והוא היה אף תובע מאיתנו ללמוד ש"ס באומרו כי אדם אינו יכול להיות 'זר' בסוגיות הש"ס, אלא חובה עליו להחזיק יד ורגל בכל סוגיות הש"ס עד שכל פעם שישוחחו איתו בסוגיות הש"ס הוא יוכל להשתתף ולהוסיף בשקלא וטריא של הסוגיא זכורני את חותני זצ"ל יושב ולומד במרפסת ביתו ספרי ראשונים ואחרונים על הסדר. וכי מי מסוגל ללמוד רשב"א ורמב"א או ריטב"א על הסדר מבלי לפתוח גמרא!...? רק מי שרכש זה מכבר את כל המסכת על בורייה.

הוא היה יושב ומצפה לביאת המשיח באופן מוחשי ביותר. בשעה שהיה קורא בעיתון את מאורעות העולם, היה מחשב על פי זה את זמן ביאת המשיח. זכורני שבעת מלחמת 'ששת הימים' הוא למד וביאר איך כל מאורע שייך לביאת המשיח. כמה ימים לפני פטירתו נכנסתי לשאול אותו על נושא כלשהו שייך להנהגת הישיבה, והוא השיב לי [באידיש]: "ממני לא תשמע כלום". תחת הנהגה מרוממת זו, בני הישיבה גדלו ונתעלו מעלה מעלה.

והנה בודאי שאין די בשמיעת סיפורים אלו, אלא חובה עלינו ללמוד מהם שאפשר להוסיף ולהגיע עד מעלות גבוהות אלו. מי שאוהב תורה יוסיף להתעלות על ידי לימוד התורה, היא חביבה עליו, והדרך להגיע לכך היא רק על ידי ביקוש מבלי להסתפק במועט. זו הדרך היחידה לצמוח תלמידי חכמים מובהקים!

כל פסיעה שלו זעקה אמונה בה' יתברך

השבוע חל יום פטירתו של מורי חמי מרן ראש הישיבה רבי בייניש פינקל זצ"ל. כל מי שהכירו ידע את גדולתו במידת האמונה, כל פסיעה שלו זעקה אמונה בה' יתברך, אולם הכל נעשה מתוך הצנע לכת, הוא ידע להסתיר את עצמו היטב, הוא היה נוהג לשמח את הסובבים אותו, והיה נותן הרגשה טובה לכל אחד, אך זה נבע מיראת שמים המופלאה שהיתה בו ומאמונתו בה' יתברך.

'לומדות' והלכה - היו שלובין אצלו כתרי ריעין דלא מתפרשין

ישנם אנשים החושבים ש'לומדות' הוא ענין אחד והלכה' היא ענין שני, כביכול 'לומדות' היא ההבנה של הסוגיא והלכה' היא ההנהגה של הסוגיא. על פיהם, לימוד הרמב"ן, רעק"א והשב שמעתתא נעשה בצורה אחת ואילו לימוד המשנה ברורה נעשה בצורה אחרת - שני מסלולים שונים. אולם על פי דברים אלו, כשלומדים את המשנה ברורה בתוך הסוגיא מגלים בתוכו את ה'לומדות' הנפלאה העולה מבין השיטין. הנה בזמן הבא עתידים בעז"ה ללמוד מסכת סוכה, מי שילמד משנה ברורה בעומק הראוי יזכה לגלות 'לומדות' נפלאה בפשט הסוגיא. כלומר, לימוד ההלכה ו'לומדות' אינם שני דברים נפרדים, הם דבר אחד שיש בו שני חלקים שאינם נפרדים האחד מהשני, ללא ה'לומדות' אי אפשר להתעמק בשורש ההלכה כראוי ולהבינה היטב, וללא יראת ה' הבאה מחמת חיוב ההלכה אי אפשר לזכות ללמוד את הסוגיא כראוי.

את גודל ענין זה מצינו במורי חמי זצ"ל, מחד הוא היה למדן גדול וכפי שראינו זאת בשיעורים שאמה, ומאידך גיסא הוא היה מדקדק גדול בהלכה מתוך חומרות גדולות, ואין הדברים אמורים רק לענין ההלכות הכתובות בארבעת חלקי השולחן ערוך אלא גם לענין ההלכות השייכות לענייני בין אדם לחברו שהם גם בכלל הלכות וכפי שמצינו שהחפץ חיים זיע"א כתב ספר שלם על הלכות שמירת